

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym-Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alina Siatecka

Sędziowie: SO Agata Adamczewska (spr.)

SR del. do SO Katarzyna Stolarek

Protokolant: st. prot. sąd. Karolina Tomiak

przy udziale Prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Agnieszki Hildebrandt

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2015 r.

sprawy **P. K. (1)** oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 18 czerwca 2014 roku, sygn. akt. VIII K 762/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach I i II w ten sposób, że obniża orzeczoną wobec oskarżonego P. K. (1) karę pozbawienia wolności do 8 (ośmiu) miesięcy i ustala okres próby przy warunkowym zawieszeniu jej wykonania na 2 (dwa) lata,
2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,
3. zasądza od oskarżonego P. K. (1) na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze w wysokości 50 złotych i wymierza mu opłatę za obie instancje w kwocie 580 zł.

Katarzyna Stolarek Alina Siatecka Agata Adamczewska

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014r. Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu uznał oskarżonego P. K. (1) za winnego tego, że 17 października 2011r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z D.j. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował doprowadzić (...) SAdo niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie mniejszej niż 11.100 zł poprzez wprowadzenie przedstawiciela ubezpieczyciela w błąd co do okoliczności powstania uszkodzeń samochodu V. (...)o nr rej. (...)i samochodu M. (...)o nr rej. B-(...), lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na odmowę wypłaty odszkodowania, tj. przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i za czyn ten wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 20 złotych.

Sąd Rejonowy obciążył oskarżonego P. K. (1) kosztami sądowymi w połowie oraz wymierzył mu stosowną opłatę.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego P. K. (1), zaskarżając orzeczenie w całości na korzyść oskarżonego.

Apelujący zarzucił rozstrzygnięciu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający istotny wpływ na jego treść, polegający na ustaleniu, że kolizja drogowa, o której został zawiadomiony przez D. J. ubezpieczyciel nie miała miejsca, podczas gdy z treści tego zgłoszenia, z oświadczeń P. K. (1) z dnia 12 października oraz z dnia 3 listopada 2011r. wynika, że są one spójne z treścią opinii biegłego, która została uznana przez Sąd za w pełni wiarygodną,
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający istotny wpływ na jego treść, polegający na ustaleniu, że oskarżony sporządzając w dniu 12 października 2011r. oświadczenie sprawcy wypadku uznające winę, działał w celu wprowadzenia pokrzywdzonego w błąd co do okoliczności powstania uszkodzeń samochodu D. J., podczas gdy oświadczenie to zostało sporządzone w celu potwierdzenia winy P. K. (1), bowiem okoliczność ta była pomiędzy uczestnikami bezsporna,
3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający istotny wpływ na jego treść, polegający na ustaleniu, że P. K. (1) w dniu 17 października 2011r. działając wspólnie i w porozumieniu z D. J. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował doprowadzić pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, podczas gdy brak jest w materiale dowodowym jakiegokolwiek dowodu potwierdzającego, że w tym właśnie dniu 17 października 2011r. P. K. (1) zrealizował jakiekolwiek zachowanie wspólnie i w porozumieniu z D. J.,
4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający istotny wpływ na jego treść, polegający na ustaleniu, że kolizja mająca miejsce w dniu 12 października 2011r. samochodów P. K. (1) oraz D. J. nie stanowi zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową pokrzywdzonego, podczas gdy podstawą decyzji pokrzywdzonego o odmowie udzielenia tej ochrony było uznanie za wiarygodną opinii G. A. wskazującej na to, że wgniecenia samochodu V. nie są wynikiem bezpośredniego kontaktu z pasem przednim samochodu M.,
5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający istotny wpływ na jego treść, polegający na ustaleniu, że P. K. (1) jest osoba karana sędownie za przestępstwa, podczas, gdy z karty karnej wynika, że wszystkie kary uległy zatarciu.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku zgodnie z granicami zaskarżenia i uniewinnienie P. K. (1) oraz zasądzenie kosztów obrony zgodnie z normami przepisanyymi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zdecydowana większość zarzutów sformułowanych w apelacji okazała się bezzasadna. Wyjątek stanowi zarzut opisany w punkcie 5, jego postawienie bowiem skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku, poprzez obniżenie kary wymierzonej oskarżonemu.

Oceniając wysiłki Sądu Rejonowego skutkujące wydaniem zaskarżonego orzeczenia, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, iż Sąd I instancji w sposób właściwy, a w związku z tym wnikliwy i skrupulatny przeprowadził postępowanie dowodowe i wszechstronnie rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał zarówno sprawstwo jak i winę oskarżonego. Ocena materiału dowodowego dokonana została przez Sąd Rejonowy z uwzględnieniem reguł sformułowanych w przepisach art. 5 i 7 k.p.k., jest oceną wszechstronną i bezstronną, nie narusza granic oceny swobodnej, jest zgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz nie zawiera błędów faktycznych lub logicznych. Tym samym, wbrew twierdzeniom skarżącego, poczynione przez Sąd Rejonowy na podstawie zgromadzonych i należycie ocenionych dowodów ustalenia faktyczne nie zawierają błędów. Swoje stanowisko Sąd I instancji w sposób szczegółowy i przekonujący umotywował w pisemnym uzasadnieniu. Uzasadnienie to jako pełne, jasne i logiczne, odpowiada wymogom z art. 424 k.p.k., umożliwiając kontrolę odwoławczą zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku jest słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Błędne ustalenia faktyczne mogą zatem powstać w dwóch sytuacjach, a mianowicie: gdy sąd orzekający dokonał nieprawidłowej oceny zgromadzonych dowodów albo co prawda gdy poprawnie oceniono materiał dowodowy (co do wiarygodności poszczególnych dowodów), lecz na skutek wadliwego rozumowania wyciągnięto błędne wnioski. W przedmiotowej sprawie żaden z tych przypadków nie miał miejsca, a apelacja zawiera wyłącznie gołosłowną i całkowicie subiektywną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego.

Przechodząc do poszczególnych zarzutów stawianych rozstrzygnięciu Sądu I instancji wskazać należy, że słusznie Sąd ten uznał pełną wartość dowodową opinii biegłego sądowego R. O. i wyłącznie o tę opinię (z pominięciem pozostałych dwóch opinii) oparł się ustalając stan faktyczny i stwierdzając winę i sprawstwo oskarżonego. Ocenę tego dowodu Sąd odwoławczy całkowicie podziela, zresztą strony w toku całego postępowania również nie wyrażały negatywnych uwag co do rzeczowej opinii. Podkreślić z naciskiem trzeba, że prawidłowo Sąd Rejonowy nie skorzystał z opinii G. A. jako opinii biegłego sądowego, bowiem potraktować ją należało jako ekspertyzę sporządzoną na potrzeby jednej ze stron, a więc w najlepszym wypadku jako dokument prywatny, wyrażający stanowisko jednej ze stron procesowych. Podobnie, odrzucić należało opinię biegłego S. C., jako sporządzoną w oparciu o zeznania oskarżonych, które złożyli w charakterze świadków w postępowaniu przygotowawczym, a które w związku z tym nie mogły stanowić dowodu w sprawie. Słusznie uczynił Sąd Rejonowy nie poprzestając na uzupełnieniu rzeczowej opinii o wywody biegłego poczynione z pominięciem tych zeznań, bowiem mimo wszystko omawiana opinia nawiązywała do osobowego materiału dowodowego zgromadzonego na etapie śledztwa. W tych okolicznościach jedynie opinia biegłego R. O. stanowiła dowód, na podstawie którego można było dokonywać ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Nieuprawnione jest w tych okolicznościach jakiegokolwiek powoływanie się przez obrońcę oskarżonego na opinię G. A., znajdującą się w dokumentach szkodowych U (...).

Wskazać należy, że z opinii biegłego R. O. jednoznacznie i kategorycznie wynika, że mogło dojść do wzajemnego uszkodzenia pojazdów M. (...), jednak absolutnie nie w wyniku zdarzenia przedstawionego przez P. K. (1) w oświadczeniu z dnia 12.10.2011r. ani w wyjaśnieniach oskarżonych. Tym samym mija się z prawdą obrońca oskarżonego K. wskazując, że twierdzenia jego klienta co do przebiegu zdarzenia powodującego uszkodzenia obu pojazdów są spójne z treścią opinii biegłego.

W zasadzie bez komentarza należałoby pozostawić wywody skarżącego odnośnie zarzutu oznaczonego numerem 2, bowiem oczywistym jest, że oświadczenie sprawcy zdarzenia drogowego spisane jest w sytuacji kolizyjnej wyłącznie na potrzeby ewentualnego postępowania szkodowego. Przeciwnie twierdzenia obrońcy uznać trzeba za pozbawione sensu.

Istotą współsprawstwa w ujęciu przepisu art. 18 § 1 k.k. jest oparte na porozumieniu wspólne wykonanie czynu zabronionego. Charakterystyczną cechą tego współdziałania jest podejmowanie przez każdego ze współdziałających istotnych zachowań w procesie realizacji ustawowych znamion czynu zabronionego, a zarazem obejmowanie swym zamiarem realizacji całości znamion (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Wojskowa z dnia 23 listopada 2004 r., WA 22/04, OSNwSK 2004, z. 1, poz. 2166). Konstrukcja ta umożliwia przypisanie jednemu współsprawcy tego, co uczynił jego współnik w wykonaniu łączącego ich porozumienia (por. A. Wąsek, Kodeks karny – Komentarz, t. I, Gdańsk 1999, s.235 i n.). Obiektywnym elementem współsprawstwa jest również taka sytuacja, w której czyn jednego współsprawcy stanowi dopełnienie czynu drugiego współsprawcy albo popełnione przestępstwo jest wynikiem czynności przedsięwziętych przez współsprawców w ramach dokonanego przez nich podziału ról w przestępczej akcji (wyrok SN z dnia 24 maja 1976 r., Rw 189/76, OSNKW 1976, z. 9, poz. 117). Zatem nie każdy ze współdziałających musi wypełniać swoim zachowaniem wszystkie znamiona danego czynu zabronionego. Z taką formą współsprawstwa mamy do czynienia właśnie w niniejszej sprawie, kiedy to dla przyjęcia działania wspólnie i w porozumieniu nie było konieczne, by P. K. (1) osobiście podpisywał wniosek o wypłatę odszkodowania, bądź zanosił w dniu 17.10.2011r. dokumenty ubezpieczycielowi. Jego zachowanie, oparte na wcześniejszym porozumieniu z D. J., sprowadzało się

co najmniej do sporządzenia oświadczenia w dniu 12.10.2011r. Fakt, iż samochód marki M. miał zawartą polisę ubezpieczenia OC wyłącznie na miesiąc i rzekoma kolizja miała miejsce akurat w miesiącu obowiązywania tejże polisy, sugeruje, że porozumienie pomiędzy oskarżonymi mogło sięgać dalej niż tylko w zakresie faktu sporządzenia rzeczonych oświadczenia.

Ustalenie przez Sąd Rejonowy, iż do powstania uszkodzeń w obu pojazdach doszło w okolicznościach innych, niż to wskazali oskarżeni towarzystwu ubezpieczeniowemu wystarcza dla przypisania im sprawstwa czynu z art. 286 § 1 k.k. Bezsprzecznie bowiem wprowadzili oni ubezpieczyciela błąd co do okoliczności zaistnienia zdarzenia, mającego rodzić odpowiedzialność odszkodowawczą. Wywodów obrońcy w zakresie zarzutu 4 nie można było zatem w żadnym stopniu podzielić.

Zdaniem Sądu Okręgowego apelacja obrońcy oskarżonego była jednak konieczna, by dokonać zmiany zaskarżonego wyroku w kierunku korzystnym dla P. K. (1). Zgodzić należy się bowiem z apelującym, iż oskarżony P. K. aktualnie figuruje w Krajowym Rejestrze Karnym jako osoba niekarana. Sąd Rejonowy, procedując w oparciu o dane o karalności oskarżonego aktualne w momencie wyrokowania, oparł się przy wymiarze kary na informacji, z której wynikało, że oskarżony K. był już dwukrotnie uprzednio karany sądownie. Ta okoliczność legła u podstaw zaostżenia kary wymierzonej P. K. i zróżnicowania jej w stosunku do kary orzeczonej wobec współsprawcy. Mając na uwadze aktualną kartę karną oskarżonego K. oraz fakt, iż jedyną okolicznością nakazującą Sądowi I instancji wymierzenie temu oskarżonemu kary surowszej niż D. J., była jego uprzednia karalność, należało zmienić zaskarżony wyrok w punkcie I i II. Obniżenie P. K. kary pozbawienia wolności do 8 miesięcy i ustalenie okresu próby na dwa lata przy warunkowym zawieszeniu wykonania tej kary, czyni rozstrzygnięcie spójnym i wewnątrznie sprawiedliwym. Tak złagodzona kara tożsama jest z karą wymierzoną D. J., a przy braku innych przesłanek nakazujących różnicować rzeczony wyrok, nosi miano kary sprawiedliwej.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art.437 § 1 k.p.k., zmienił zaskarżony wyrok w opisany wyżej sposób. W pozostałym zakresie orzeczenie Sądu I instancji Sąd Okręgowy utrzymał w mocy.

W pkt 3 wyroku Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. i zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów procesu za postępowanie odwoławcze w całości tj. w kwocie 50 zł, na którą składają się: kwota 30 zł za informację z KRK oraz kwota 20 zł tytułem ryczałtu za doręczenia. W ramach orzeczenia o kosztach, Sąd Okręgowy na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 3 ust. 2 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. z 1983 r. Nr 49 poz. 223 z późn. zm.) wymierzył oskarżonemu opłatę za obie instancje w wysokości 580 zł.

SSR del. do SO Katarzyna Stolarek SSO Alina Siatecka SSO Agata Adamczewska